

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Hoe dat Godt het Cruys eert, ende oock de suyuer herten. Item van sijn
vyanden te beminne[n], ende vande cracht vant woordt Godts, vande
verdiensten vende[n] vasten des regels, ende hoe datmen den ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

Inde leſte ure niet wepnigh onderſtandt daer
dooz ſoude vercrighen. Doen offerde deſe aen
de ſalighſte Maeght hondert en byſtich Ave
Maria; dieſe laſt haerder eeren/biddende datſe
inde ure des doodts haer ſoude geweerdighen
dooz haer moederlycke goedertierenheyt by te
ſtaen/ en ſiet alle de woorden dieſe geleſen had
de die ſchene inde gedaente van gulde penmin
gen gepreſenteert te worden hooz de Conſiſto
rie/ende van daer beuolen te worden aen ſijn
Moeder/de welcke de goedertiere Moeder aen
beerdende als een de getrouſte beſteetſter leſe
elc beſyden tot proſyt ende vertrooſtinge van
die ſiele / beſozghende met een de neerſtigſte
ſozghbuldicheyt dat ſoo waaneerſe ſoude van
deſe werelddt ſcheyde hooz elcke van deſe offer
handen ſy ſoude vercrighen ſonderlinghe ver
trooſtingen en ſeker onderſtandt by den ſcher
pen rechter. Ende ſy heeft ooc verſtae dat als
yemandt het eynde van ſyn leuen beueelt inde
gebeden van eenen Heyligen/ dat terſtondt die
gebeden worden ghebrocht hooz de vierſchaef
handen rechter/ende dien Heyligen dieſe beuo
len wordē die wordt van Godt Abuoct aet daer
duer geſtelt: op dat by ten gelegende tyde daer
van hem goet beſozghe.

Noteert
de vrucht
vande de
uote ghe
beden.

Hoe dat Godt het Cruys eert, ende oock de ſuy
uer herten. Item van ſijn vyanden te beminne
ende vande cracht vant woordt Godts, vande
verdienſten vande vaſten des regels, ende hoe
datmen den Heere droncken maect.

DAT LIII. CAPITTEL.

Op den Feestdagh vā h. Cruys verheffinge
ſooſe haer buyghde om reuerentie te doen
aent Cruys Chriſti / ſeyde de Heere tot haer.

R r 2

Merckt

Merct dat ic niet langer als vandē middagh
 tot den auont toe aent Cruys gehangē hebbe/
 het wels ic nochtans verheuen hebbe met sulc-
 ken grooten eere. En reket daer na met wat
 weldaden ich booz my genomen hebbe de her-
 ten te beloonen/inde welcke ich veel iaren ghe-
 duerende ruste/ ende als dese daer op seyde: O
 Heere wee my dat ic v soo luttel genoechten in
 mijn herte gegene hebbe. Te Heere antwoorde
 de: Wat genoechte hebbe ic aet Cruys gehadē
 nochtans mijn onghedwongen goedertieren-
 heyt/ dooz de welcke ic dat booz andere wtuer-
 cozen hebbe/die doet my dat eeren. Ende soo in
 dier boogen dien ic booz mijn onghedwonghen
 goedertierenheyt bercosen hebbe/dien sal ic be-
 loonen. Daer na/soose inde Nisse was/so isse
 handen Heere met dusdanige woorzen onder-
 wesen geworzen. Bemercet wat een boozbeeldē
 dat ich aen mijn wtuercozen gheue met sulcke
 bereeringhe des Cruys. Want onder ander
 schepselen die my gedient hebben tot het licha-
 melijc gemak (als de bekenē daer ic in mijn
 ioncheyt in gewassen ben/ ende dierghelijcke)
 hebbe ic meer eeren gegenen aen mijn Cruys/
 doozne croone/lancie/ende nagelen/die my tot
 pijnē gedient hebbe. Ende ic wensche dat mijn
 sonderlinge vrienden my daer in wildē nabol-
 gen/batse te weten r'nhunder eeren en r'hunder
 meerder salicheyt meer bewysinghe der liefden
 wilden betoonen aen hun vbandē als aen hun
 vrienden/want sy connen ongelyck meer pro-
 fytē daer van gecrygē/ maer waert dat se dooz
 menschelijcke crancheyt dooz tegenstrydt ghe-
 quetst zynde/versuy men terstondt na dat hun
 ongelyck aengedaen is daer booz weldaden te
 genen / soo soudet my een loffelijcke ende new
 genaem

Hoe seer
 dat Chri-
 stus het
 Cruys en
 de suyner
 herten
 seert,

Het is
 seer pro-
 fytelijck
 sijn vyan-
 den te
 bewynne.

genaem offerhande zyn/waert datse ommers
na een wepnigh tijds hun beste deden om die
byantschappen met weldaden te berghelden/
gelijck mijn Cruys na dat het een wijle tijds
onder de aerde ghelegen hadde/na is verheuen
gelworden. En de Heere heeft daer by geboeght:
Ick beminne oec sonderlinge het Cruys dooz
de liefde die ic hebbe tot de menschelycke salig-
heyt / want ick hebbe daer dooz vercreghen de
verlossinge vant menschelyc geslachte / die ick
met alle mijn crachten begeerde/ gelijck de de-
uootste menschen somtijlen met meerder af-
fectie sien de plaetsen oft de dagen/inde welke
sy verdient hebben te ontfanghen meer goets
van Geestelijke gratien. Hier na soose dooz een
grootte begeerte gedreuen werdt om eenige reli-
quien te becomē vant hout des Heeren dat hy
soo beminde / op datse die in eerweerdicheyde
hebbende daer dooz met lieffelijcker oplicht vā
den Heere soude aengesien wordē/ heeft de Hee-
re tot haer gesept: Wilt ghy hebben de reliquie
die mijn herte aldercrachtighste treckē connen
tot die ghene die sulcke besitten. Querleest den
text van mijn Passie/ ende bemerct daer neer-
stelijck in wat woorden ick daer met de meeste
affectie gesproken hebbe / en die wtschijgende
in plaetse vande reliquien/ bewaert die/ en die
dicwils ouerpepsende weet booz seker dat ghy
daer dooz mijn gratie alderbest bouen andere
reliquien sult verdienen/ want al waert dat ic
v dat niet geleert en hadde/ soo soude nochtans
de reden v dat wel wijs connen maken hebbē/
want als den eenen vziendt den anderen wil
opt crachtelijckste bermanen van sijn outwe-
vzientschap/ soo seyt hy : Weest gedachtigh die
affectie die ghy in v herte geuoelt hebt als ghy

VVele de
profijtelic
ste Reli-
quie zija
die ons
crachte-
lijcker
tot Gode
bevegen.

Rt 3 sulc

fulcken ende sulcken woordt spraeckt / lieter dan oft hy seyde : Weest ghedachtigh die liefde die ghy gheboelde als ghy daer sat oft als ghy die cleeren aen hadt / waerom dat ghy wel moeght geloouē / dat de weerdighste reliquien diemen op aertrijc can hebben zijn de woordē vāde affectie van myn goedertierenste herte / en soose versochte de hulpe des Heeren om te beginnen op dien dagh den vasten banden regel die den tijt van een half iaer geduerende by de Religieusen gehouden wort / so heeftse de Heere opt melweerdighste geantwoort : Soo wie dooz den vuer bande Religie hem ghewilligh gheeft en mynder liefden om te onderhouden den vasten der religien / ende daer dooz niet en soecht sijn glozie / maer de myne / dat is my soo aengenaem dat ick dooz mijn eygen goedertierheyt gedwongen zijnde (niet dat ic d goet van doen hebbe) aenbeerde oft ontfange ghelijck eenen Keyser van een sijn ghetrouwe Princen soude lief zijn / waert dat hy hem presenteerde dat hy hem dagelijcs op sijn eygen borse genoechfacin ter tafelen soude dienen. Waert dat het na met verholgh des tijts gebeurde dat men int onderhouden bande vasten wat soude ruymer worden / enckelijck om der gehoorsaemheyt / en des noots wille / met tegenheyt nochtans des herten / waer dooz de mensche voelt sijn meyninge dooz de vuericheyt banden goeden wille / soo tot my verheuen / dat hy en mynder liefden wille geerne heu soude onthoutwen / ende nochtans hem lieffelijck om mynent wille onderboeght den wille van sijn ouerhoofden / inde bereeninghe des ootmoedicheyts / waer dooz ic ter eeren van mynē Dader my den mensche onderwerpen hebbe / sulcks is my soo aengenaem gelijck

Vāde verdiensten vande vasten der Religie.

Inde dispensatie vāde strengicheyt des regels moetmē sijn ouerhoofst volghen.

den
gena
neffe
om
en so
ende
telke
dooz
stren
niet
ouer
selua
men
geue
den
sijn
lijck
tuff
ste s
3
ghe
hief
de n
dese
end
wel
beg
dick
den
ken
ghe
beg
nen
sen
ken
teet

den eenen bziendt handen anderen soude aen-
genaein zijn/ als hy hem stellende aen de tafel
neffens hem met sulcken lieffelijckheyt nopde
om te eten/dat hy seyde dat hy niet een beetken
en soude eten/al eer hy dat eerste soude proeuē/
ende dat hy hem soo tot elck gerecht ende scho-
telken t'elckens seest betwees. Alst oock gebeurt
dooz vierigheyt des Gheests dat hy hem tot de
strengicheyt des vastens so begeest/dat hy hem
niet connende bryngen tot het ghebodt van sijn
ouerhoofd / teghen sept / ende daer van tot sijn
seluen comende leetwesen heeft/ booz hem ne-
mende int toecomende hem te betere / dat ver-
geue ick hem soo geerne/gelijc eenen Keyser in
den crijch zijnde vergeuen soude aen eenen van
sijnen getrousten Prince die booz hem eloecke-
lijck bochte tegen sijn byanden / ende daer-en-
tusschen onbersiens hem een weynigh quet-
ste sonder schade.

Item op den dagh bā H. Crups verheffin-
ghe soose onder de Masse als men den kelck ber-
hief / wederom den Heere offerde de boorgaen-
de moepelicheyt der vergaderinge / soo heeftse
dese antwoordt ontfanghen. Ick sal drincken
ende sonder dubben drincken desen kelck / den
welcken de vierigheyt van uwe deuotie ende
begheerten soo soet ghemaect heeft / dat soo
dickwils als ghy my dien sult ghegheuen heb-
ben/te niet en sal ophouden daer van te drin-
ken ter tijdt toe dat ghy my heel droncken sult
ghemaect hebben / ende ghereet tot alle uwe
begheerten. Ende soose seyde : Heere hoe con-
nen wy v desen gheuen / soo isse dus onderwe-
sen gheworden : dat elck ouerlegghende sijn el-
kendicheyt den Heere van binnen lof offere/ en
leetwesen hebbe dat hy Godt soo vierighluck

Hoe dat
vy den
Heere een-
nen kelek
der He-
melche
soerichz
moeten
gheuen.

R r 4 niet

niet begheert en heeft alst wel betaemde / ende
 make een voornemen / dat waert moghelyck
 hy geerne soude verdraghen in sijn herte ter ee-
 ren Godts alle smerte die opt een herte Godt
 begeerende heeft connen gheuoelen / oock tot
 den dagh sijns doodts toe: dan gheeft hy dien
 kelck aen synen Heere ende Godt / die hem bo-
 uen alle hemelsche dranck ende balsam aenge-
 naem is. Dierghelycken oock magh elck een
 doen als hy bande Communie oft van eeni-
 ghen anderen Godts dienst belet wordt met
 dese woorden. **G**ewibloet bande leuende fonteyne / o specerij-
 smaec bande Goddelijcke soe-
 tigheden / o wellustige dronckenschap van alle
 saligheden: siet ick bringe v toe in v eygen vol-
 licheyt een druppelken van myn essendige be-
 hoefelijcheyt. Waer door ick droeue ben (hoe
 wel soo niet gelyck het wel betaemde) ende ab-
 tyt sal droeue zyn / dat ick myn siele hongertigh
 houde van uwe bancketten die noyt walginge
 en veroorzaken: door dien dat ick al willen /
 ende door myn eyghen snopheyt den wegh van
 v gratie my seluer besluyte. Ende nu o ghy die
 pozm geeft ende wederom herbozmt alle myn
 heele substantie / nademael dat ghy alle on-
 mogelijcheyt alleen vermeught / geeft doch aen
 myn herte tot uwen meesten lof dat ick magh
 volcomentlyck ouer een comen met het gheue
 ick nu segghe. Want alle de smerten der begeer-
 ten die opt s' menschen herte vant beghintfel
 des wereltds tot den eynde toe heeft gheleden
 inde liefde t'uwgerts / die soude ick geerne wil-
 len lyden in my / ooc tot den dagh mijns doots
 toe: op dat ick v soo een te weerdiger ontfaen-
 sel in myn siele soude gheuen. Ende daer en-
 bouen / op dat ick v soude voldoen / dat de on-
 weete

Ghebedt.

weerdeelycke wtneemende weerdigheyt uwer gratien/soo dickwils gegunt wort aen sulcke ondancbare ende ontweerdighe als ich ben.

Op den Feestdag van S. Michiel, vanden getrouwen dienst der Engelen t'onswaerts, ende hoe dat wyse eeren sullen, ende wat een minnende siele by Godt vermagh.

DAT LV. CAPITTEL.

ALs nu nakende was den feestdagh vanden aertsch-Enghel S. Michiel/soose op eenen tyt soude communiceren/ ouerdenckende den metweerdighsten dienst vande salige Geeste die aen haer ontweerdige vande Goddelijcke miltheyt gegont was/willende dien vergelde/ heeft sy den Heere gheoffert dat selfste leuentmaken de Sacrament van syn eyghen Lichaem ende Bloedt/ seggende: Alderlieffsten Heere ick offere u ter eeren van uwe soo grooten Princen dat ouergrootdadigh Sacrament tot eenen eelwigen lof/ ende tot vermeerderinghe huns blydschaps/ glozie/ ende salighejts. Dus de Heere dat geoffert h. Sacrament met een ontwisprekelijcke maniere intrekkende ende vereenigende in syn Godthejt/verdozsaecte daer dooz aen die salighste gheesten der Engelen/ sulcke ontwisprekelijcke blydschappē/ dat al waert dat se eerst te bozen gheen salichejt ghehadt en hadden/ soo souden sy ouerbloedelyck ghenoech hier dooz verheught gheweest hebben/ ende ouerbloepende gratieuselijck in alle wellustigheden. Waer op de h. Engelen na hun Orden met de grootste eerbiedinghe hun knien booz hant buggende/ seiden: Ghy hebt ons te recht

Hoe dat vvy de H. Engelen eeren.

¶ r s ¶